

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

СУ "Св. Св. Кирил и Методий" гр. Карнобат

ул. "Димитър Благоев" № 44

e-mail: kirilimetodi@abv.bg

<http://kirilimetodikt.com/>

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И

УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА

НА СУ "СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

ГР. КАРНОБАТ

ЗА ПЕРИОДА 2021-2024 година

Карнобат, 2021г.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

ВЪВЕДЕНИЕ

Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства СУ“ СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ “ гр. Карнобат е разработена като част от изпълнение на проект „Позитивна мултикултурна образователна среда – среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017 -0009-C01/14.12.2020г., финансиран по ОП НОИР 2014-2020, Дейност 1“ Разработване и актуализиране на стратегии, планови и аналитични документи и др. на образователните институции-партньори за работа в мултикултурна среда“.

Настоящата Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства, наричана по-нататък за краткост Стратегията, надгражда одобрената от министъра на образованието и науката през 2004 г. и актуализирана през 2010 г. стратегия със същото название, която е първият секторен документ с принос за развитието на българското образование в контекста на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства. Тя е продължение на Стратегията на СУ “Св.св. Кирил и Методий“ гр. Карнобат за периода от 2016 до 2020 година.

Въпреки промяната, настъпила в образователните практики след приемането на Стратегията. Все още значителна част от нейния образователно-интеграционен и социализиращ потенциал остава нереализиран. Динамичните промени, настъпили в българското общество през последните десет години и структурната непълнота на сега действащата стратегия, налагат нейната актуализация и привеждане в съответствие с препоръчителните стандарти за такъв документ. Разработването на план за действие ще даде възможност да се подобри координацията между учители, родители и ученици за образователната интеграция. Постигането на приемливи решения на такива тежки проблеми, унаследени от близкото минало, какъвто например е сегрегацията:

- 1) на училищата в ромските квартали и вторичната сегрегация,
- 2) от по-ново време на училища около тези квартали, е възможно с добре планиран, съгласно местните специфики, и управляем процес на десегрегация,
- 3) с общите усилия на отговорните институции и граждански организации. За целите на настоящата Стратегия се предлагат работни

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

определения на някои явления и процеси с цел уеднаквяване на разбирането за тях. Стратегията се ръководи от международните документи в областта на правата на децата и правата на лицата, принадлежащи към етническите малцинства, към които Република България се е присъединила, както и от ключови национални нормативни актове, стратегически документи и национални програми, свързани с образователната интеграция.

I. ПРОБЛЕМАТИКА, СВЪРЗАНА С ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА

1 Термин, придобил гражданственост, означаващ: Обособяването на самостоятелно съществуващи: - детски градини и училища в рамките на ромските квартали (или в непосредствена близост до тях) в по-големите градове на България, в които ромските деца преобладават; - групи в детската градина и паралелки в училище само или с преобладаващ брой ромски деца в смесени по етнически признак детски градини и училища.

2 Процес на вторично обособяване на групи, паралелки, детски градини и училища с преобладаващ брой деца и ученици от ромски произход извън обособените ромски квартали в градовете, в резултат на масово отписване на неромски деца и ученици и/или незаписване на такива деца, поради нежелание за съвместно обучение.

3 Осигуряване на обучение на деца и ученици от ромски произход в групи, паралелки, детски градини и училища, в които преобладават деца и ученици от неромски произход, извън обособените ромски квартали в градовете.

4. Разбиране за понятието „образователна интеграция“

Образователната интеграция е институционален процес, при който образователни субекти, носители на етнокултурни специфики, си взаимодействат в единна образователна среда, като в процеса на обучение и възпитание формират интеркултурни компетентности и споделени граждански ценности, запазвайки своята етнокултурна идентичност и получавайки равни възможности за социална реализация. Образователната интеграция изисква защита правата на децата, недопускане на

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

дискриминация и осигуряване на адекватни предпоставки за социална реализация. Тя не допуска сегрегация и автосегрегация на децата и учениците от етническите малцинства, както и асимилация против тяхната воля и против волята на техните родители. Насърчава и подпомага межкултурния обмен и съхраняването и развитието на различните културни идентичности. Образователната интеграция е процес, при който децата и учениците от етническите малцинства се обучават в съответствие с българското законодателство и релевантните международни договори, които са ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България. В хода на този процес се прилагат и използват разнообразни методи и форми за работа с деца, ученици и родители от всички етнически групи, съобразявайки се с тяхната етнокултурна специфика. Образователната интеграция е една от видовете политики за включване, които се реализират в рамките на Европейския съюз (ЕС). Практическата реализация на този тип интеграция в училище се осъществява в следните направления:

- а) осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици;
- б) утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
- в) създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и учениците от етническите малцинства;
- г) съхраняване и развиване на тяхната културна идентичност чрез изучаване на майчин език, история и култура;
- д) поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност.

Европейските образователни политики, въпреки различията в подходите, имат обща насоченост към образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства. Поставя се акцент върху интеркултурността, която се интерпретира като възможност за взаимно обогатяване чрез взаимодействие между децата и учениците, изява на собствената културна идентичност и поле за формиране на самоизолиране и идентичност.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

От друга страна овладяването на официалния език на страната от децата на семейства, принадлежащи към етнически малцинства, е проблем в училище. Неговото владеене е необходимо условие за ефективно включване в живота на всички ученици в училище, за което се предприемат специфични мерки.

5. Източници на информация за нуждите на образователната интеграция

- Преброявания на населението от Националния статистически институт (НСИ). Данните за етническата принадлежност се събират на принципа на самоопределение. Важно е да се отбележи, че част от възприеманите от „другите“ като роми не се самоидентифицират като такива. Десетгодишният интервал на извършване на преброяването често пъти прави тези данни неактуални, което представлява проблем при проследяване на броя на децата, непосещаващи училище.
- Национални представителни изследвания на различни държавни институции, научни организации и неправителствени организации. Статистическите разпределения по етническа принадлежност на образователния, здравния, жилищния, икономическия и т. н. статус при пълно запазване на поверителността на данните за отделните лица са от изключително значение за формулиране и прилагане на ефективни подходи и решения.

II. АНАЛИЗ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ

През последните 15 години в българското общество може да се отбележат някои значими успехи в областта на образователната интеграция. На първо място следва да се посочи утвърждаването на Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства от 2004 г. В кратък срок след това, с оглед на нейното изпълнение, се пристъпи към изграждане и укрепване на административен капацитет в сферата на образованието. В последните години се забелязва засилен интерес към въпросите на интеграцията на етническите малцинства.

Липсват обаче одобрен национален стратегически документ за интеграция на етническите малцинства, единна система от индикатори за отчитане на резултатите от дейностите, както и за оценяване ефективността на направените разходи. За подобряване достъпа до качествено образование се приложиха редица мерки, които доведоха до положителни резултати. Една от най-важните е поэтапното въвеждане на задължителна предучилищна

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

подготовка за всички деца, навършили 6, а според най-новите промени – 5-годишна възраст. В същото време се наблюдава тревожна тенденция към спад в нетния коефициент на записване в начален и прогимназиален етап. Голяма част от децата, чийто майчин език е различен от българския, срещат трудности в процеса на обучението, което често води и до социалното им изключване в училищната общност. Поетапното въвеждане на целодневното обучение в българското училище се отрази благоприятно върху качеството на обучение и възпитание на всички ученици, но безспорна е ползата от него за учениците от уязвимите етнически групи. Увеличи се тенденцията за увеличаване на броя на младите хора от най-многочислените етнически групи – българи, турци и роми, които успешно завършват средно и висше образование. Въпреки това, проучвания и анализи показват, че равнището на записване във всички степени на образование при ромите е много по-ниско в сравнение с всички останали етноси.

В Стратегията, изпълнявана до 2010 г., като основен приоритет беше заложена оптимизацията на училищната мрежа, включително чрез подпомагане на средищните училища за гарантиране на качествено образование в тях. Изпълването на този приоритет със съдържание в последните години е добра предпоставка за осигуряването на по-качествено образование на децата и учениците в училище. За повишаване на образователните резултати на учениците от изключителна важност е включването на значителен дял от педагогическите кадри в квалификационни форми за работа в мултикултурна образователна среда. Съхраняването и развитието на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства в българското образование се осъществява чрез обучение в избираеми учебни часове (ИУЧ) и факултативни учебни часове (ФУЧ) .

- недостатъчно са представени в учебното съдържание историята и културата на етническите малцинства. Основополагащите елементи на културната идентичност най-често се свеждат до традиционния фолклор, без да се отчитат всички останали културни постижения на етническите малцинства, а още по-малко приносът им към общонационалната култура и развитието на обществото;

- недостатъчно се осъществяват:

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

методическата подкрепа на учителите;

използване на техния практически опит;

- не се използват в достатъчна степен форми на извънкласна работа, както и „заниманията по интереси“ и „организираният отдих и спорт“ в рамките на целодневната организация на учебния ден, което в немалка степен се дължи на липсата на специализирани методики за такава работа;
- налице е недостиг на педагогически специалисти, притежаващи компетентности да предават на децата знания и умения за възприемане на етнокултурните различия, преодолявайки негативни стереотипи и културни дистанции;
- университетите, подготвящи педагогически специалисти, не са достатъчно заинтересовани от подготовка на студентите за работа в мултикултурна образователна среда;
- не се стимулира повишаване качеството на образование и търсенето на иновативни подходи за работа в мултикултурна среда, което се дължи и на липсата на критерии и механизми за оценяване дейността на педагогическите кадри в тази насока;
- в недостатъчна степен се отчита и използва натрупваният опит при осъществяване на проекти за педагогическа работа в мултикултурна среда, включително от неправителствените организации (НПО);

При реализацията на нова стратегия е абсолютно наложително отстраняването на следните слабости:

- недостатъчното обхващане на деца от уязвимите етнически общности в предучилищното възпитание и подготовка;
- недостатъчното владеене на български език при постъпване в първи клас;
- липсата на методически инструментариум за намаляване на стреса и осигуряване на плавен преход от майчиния към овладяване на официалния език;
- отсъствието на връзка на институциите с местните общности при търсене на обществена подкрепа за провеждане на интеграционните политики;

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- недостатъчното ефективно сътрудничество на институциите с родители и привличането им като партньори в провеждането на интеграционните политики;
- неизпълнените комуникационни стратегии към интеграционните планове по общини;
- не са анализирани и популяризирани успешните практики по проекти. Поради икономически причини много български граждани, включително от етническите малцинства, мигрират в държави от ЕС, в които стандартът на живот е по-висок. В някои случаи става дума за сезонна миграция в рамките на няколко месеца, а в други – за целогодишна миграция като в много случаи част от семействата се завръщат в България след няколкогодишен престой. Често децата и учениците мигрират заедно със своите семейства, което е свързано с определени предизвикателства пред тяхната образователна интеграция – както в държавите, в които се заселват, така и в България при тяхното завръщане. Всяка учебна година ученици, включително от етническите малцинства, които са били записани в началото на съответната година, напускат националната образователна система по причина „заминаване за чужбина“. В тази връзка като сериозни проблеми се очертават:
  - липсата на механизъм за проследяване на миграцията на деца и ученици в други държави и записването им в училища в съответната държава;
  - наличие на сериозни бюрократични нормативни трудности при записването им в училища в България, след тяхното завръщане;

ниският брой ученици от семейства на български граждани, живеещи извън Република България, включително и от етническите малцинства,

III. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА СТРАТЕГИЯТА

- Законосъобразност – съответствие на целите и на предлаганите дейности на законите и подзаконовите нормативни актове
- Кохерентност – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите политики и дейности при сътрудничество на всички заинтересовани страни
- Партньорство – активно и координирано участие на институциите за

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

образование и обучение, другите държавни институции и гражданското общество, на учителите и родителите в реализацията на политика за образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства

- Прозрачност и популяризиране на дейностите и резултатите – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото
- Приемственост – осигуряване на непрекъснато действие на стратегията, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение на стратегическите цели
- Устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати
- Своевременност – осигуряване на навременни адекватни мерки за предотвратяване на възможни рискове за осъществяване на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства
- Отчетност, мониторинг и контрол на реализацията на целия процес на образователна интеграция, включваща в себе си анализ и оценка на постигнатите резултати
- Иновативност – разработване на нови подходи за равен достъп до качествено образование и успешна образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

1. Пълноценна социализация на деца и ученици от етническите малцинства.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

V. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ В изпълнение на Стратегическа цел № 1: Пълноценна социализация на деца и ученици от етническите малцинства.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците от етническите малцинства.
2. Осигуряване на ефективен координационен механизъм между заинтересованите страни за провеждане на успешни интеграционни политики.
3. Изграждане на електронна платформа, базирана на електронната страница на МОН, за набиране и популяризиране на добър опит от заинтересованите страни по разработване и прилагане на политики и мерки в областта на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства.
4. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
5. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси.
6. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора с висше образование от етническите малцинства като учители.
7. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.
8. Реализиране на общинско равнище на планове за поетапна десегрегация, основани върху анализ на образователните потребности и обществените нагласи, осигурени с целево финансиране и обвързани с конкретни срокове и отговорни институции.
9. Включване в общинските планове за интеграция на етническите малцинства на мерки, насочени към предотвратяване на вторичната сегрегация, според спецификата на населеното място. В изпълнение на Стратегическа цел № 2:

Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства.

1. Назначаване на „помощник на учителя“ от директори на училища и на помощник-възпитатели от директори на детски градини, където има

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности с деца и ученици от етническите малцинства.

2. Разработване на целесъобразни за различните райони на страната механизми за максимален обхват на децата, подлежащи на задължително предучилищно обучение и училищно образование.

3. Осигуряване на разнообразни форми на допълнителна подкрепа за децата от етническите малцинства за изравняване на стартовите им позиции при постъпване в образователната система.

4. Подпомагане на училищата, единствени в населеното място, които нямат статут на средищни и/или защитени.

5. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства.

6. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна сред, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.

7. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.

8. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.

9. Допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.

10. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.

11. Специализирана работа за мотивиране на учениците от уязвимите етнически малцинства в гимназиалната степен за продължаване на образование във висшите училища.

12. Разработване на професионален профил на учител за езикова подкрепа 10 в часовете за допълнително обучение и подкрепа.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

В изпълнение на Стратегическа цел № 3: Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система

1. Разработване на държавен образователен стандарт за гражданско, интеркултурно и здравно образование и осигуряване на измерения на интеркултурност в останалите образователни стандарти.
2. Подкрепа на разнообразни съвместни изяви на деца от различни етнически общности за съхраняване и развиване на общите и специфичните традиции по места.
3. Включване на проблематиката на интеркултурното образование с цел усвояване на знания за културното разнообразие и придобиването на умения за работа в мултикултурна среда като компоненти на учебните планове и учебните програми (задължителни, избираеми, факултативни дисциплини) за всички специалности, които подготвят педагогически специалисти.
4. Обогащане на учебното съдържание с елементи от историята и културата на етническите малцинства с акцент върху техните културни постижения и върху приноса им към общонационалната култура и развитието на обществото.
5. Включване на децата и учениците в общата интеграционна образователна политика чрез подходящи форми на интеркултурно образование.
6. Повишаване обхвата на заинтересованите страни, които познават и прилагат натрупания опит при осъществяване на проекти за работа в мултикултурна среда.
7. Осигуряване на възможности за изучаване на културата на етническите общности в ИУЧ и ФУЧ.
8. Развиване и прилагане на механизми за стимулиране на педагогическите специалисти за повишаване на квалификацията и прилагане на успешни подходи за работа в мултикултурна образователна среда.

В изпълнение на Стратегическа цел № 4 Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

1. Разработване на празничен календар с изяви на ученици от различните етноси в плана за дейността на училището за съответната учебна година.
2. Разпространение на добри практики за запазване и популяризиране на културните традиции на етническите общности чрез съвременни технологии.
3. Разработване и одобряване на учебни програми за изучаване на различни майчини езици до завършване на средно образование.
4. Намаление на минималния брой на учениците в група за изучаване на майчин език.
5. Осъвременяване съдържанието на учебните помагала по майчин език.
6. Нормативни промени за разкриване на работно място за длъжност „учител по майчин език“.
7. Разкриване на експертна длъжност по изучаване на майчини езици в МОН.
8. Създаване на условия за осъвременяване на учебните помагала по изучаване на историята и културата на отделните етнически общности.
9. Прилагане на разнообразни практики, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.
- Променена нормативна уредба, подкрепяща обучението и възпитанието в мултикултурна образователна среда.
- Повишен обхват в детски градини и училища на подлежащите на задължително образование (5-16-годишна възраст).
- Намален дял на преждевременно напусналите образователната система (18-24 г.) под 11 %.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- Намален брой на отпадналите в задължителна училищна възраст (до 16 години).
- Успешно интегрирани деца и ученици в мултикултурна образователна среда в приемните детски градини и училища извън ромските квартали.
- Повишен дял на учениците от етническите малцинства, завършили основно образование.
- Повишен дял на учениците от етническите малцинства, завършили средно образование.
- Разработени и утвърдени учебни програми за изучаване на майчини езици до завършване на средно образование.
- Създадени условия за осигуряване на учебни помагала с осъвременено съдържание по майчини езици и по история и култура на отделните етнически общности.
- Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда в подготовката на бъдещите педагогически специалисти.
- Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
- Осигурена система от механизми за осъществяване на контрол върху резултатите от процеса на образователната интеграция.
- Осигурен баланс на мерките за приобщаване на деца и ученици от етническите малцинства в образователната система и в обществото и на мерките за съхраняване и развиване на тяхната специфична културна идентичност.
- Изградена електронна платформа, базирана на сайта на МОН, за набиране и популяризиране на добър опит от заинтересованите страни по разработване и прилагане на политики и мерки в областта на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства.
- Разработен и утвърден държавен образователен стандарт за гражданско, интеркултурно и здравно образование.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

VIII. ПЛАНИРАНЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

1. Планиране и източници на финансиране Срокът за изпълнение на целите на Стратегията се определя до 2024 година. Периодът на нейното действие е съобразен с общите усилия на национално ниво за усвояване на Европейските структурни и инвестиционни фондове, съответстващ на Стратегията на ЕС „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и новия програмен период .

IX. ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Измерването и отчитането на резултатите от дейностите по образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства ще се извършва чрез оценка, базирана на данни от НСИ, за етническия състав на населението от преброяванията. За отчитането на индикатори, за които няма такава информация, но тя се съдържа в системата АДМИН на МОН, ще се ползват данни от нея, като това задължително се вписва в текстовете. Оценката има за цел, на базата на отчетените резултати от изпълнението, да се вземат политически решения за реализирането на отделни междусекторни мерки и за осигуряването на достъпно и качествено интегриране на деца и ученици от етническите малцинства в националната образователна система. Оценката се прави от водещата институция – МОН. При необходимост тази оценка може да се възложи на външна организация.